

BARNKONVENTIONENS ARTIKLAR I KORTVERSION

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar.
Här hittar du de flesta under respektive tema.

Barnkonventionens grundprinciper

Följande fyra artiklar är de fyra grundprinciper i Barnkonventionen:

Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3

Barnets bästa ska alltid komma i första rummet.

Artikel 6

Varje barn har rätt att överleva och att utvecklas.

Artikel 12

Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det.

Barnets rätt till egen identitet och lika rättigheter/icke diskriminering

Allmänna aspekter

Artikel 1

Ett barn är varje människa i världen under 18 år.

Artikel 3

Barnets bästa ska alltid komma i första rummet.

Identitet

Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 7

Barnet har rätt till ett namn och en nationalitet. Barnet har rätt, så långt det är möjligt, att få veta vilka föräldrarna är.

Artikel 8

Barnets rätt att behålla sin identitet ska respekteras.

Artikel 23

Varje barn med fysiskt eller psykiskt handikapp har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som möjliggör dess aktiva deltagande i samhället.

Artikel 30

Barnet, som tillhör minoritetsgrupper eller ursprungsbefolkningar, får inte förvägras rätten att använda sitt språk, sin kultur och religion.

Barnets rätt till familj och trygghet

Allmänna aspekter

Artikel 5

Konventionsstaterna ska respektera och stödja föräldrar och andra som har ansvaret för barnet och dess uppfostran.

Artikel 21

Vid adoption ska staterna säkerställa barnets bästa i enlighet med gällande lagar.

Artikel 27

Barnet har rätt till en dräglig levnadsstandard.

Familjen

Artikel 9

Barnet ska inte hållas åtskilt från sina föräldrar mot sin vilja, utom när det är för barnets bästa. Barn som inte bor med båda föräldrarna ska ha rätt att träffa båda två regelbundet.

Artikel 10

Ansökningar från familjer som vill återförenas över statsgränser ska behandlas på ett positivt, humant och snabbt sätt.

Artikel 18

Båda föräldrarna har gemensamt det primära ansvaret för barnets uppfostran och utveckling. Barnets bästa ska för dem komma i första rummet.

Artikel 19

Barnet har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld och mot vanvård eller utnyttjande av föräldrar eller andra vårdnadshavare.

Trygghet

Artikel 20

Barnet, som berövats sin familjemiljö, ska ha rätt till alternativ omvårdnad.

Artikel 35

Bortförande, försäljning eller handel med barn ska förhindras.

Barnets rätt till beskydd och social omvårdnad

Beskydd

Artikel 6

Varje barn har rätt att överleva och att utvecklas.

Artikel 11

Barnet får inte olovligt bortföras och får inte kvarhållas i utlandet.

Artikel 22

Flyktingbarnet har rätt till skydd och hjälp om det kommer ensamt eller tillsammans med föräldrar eller annan person.

Artikel 31

Barnet har rätt till lek, vila och fritid.

Artikel 32

Barnet har rätt att skyddas mot ekonomiskt utnyttjande samt mot hårt arbete som skadar eller hindrar barnets skolgång och äventyrar barnets hälsa.

Artikel 33

Barnet har rätt att skyddas från olaglig användning av narkotika.

Artikel 34

Barnet har rätt att skyddas mot alla former av sexuella övergrepp och mot att utnyttjas i prostitution och pornografi.

Artikel 36

Skydd mot alla andra former av utnyttjande.

Artikel 37

Inget barn får utsättas för tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Inget barn får olagligt eller godtyckligt berövas sin frihet. Barnet får inte bestraffas med livstids fängelse eller dödsstraff. Varje frihetsberövat barn ska behandlas humant och med respekt. Barnet har rätt att snarast möjligt få juridisk hjälp. Barnet i fängelse har rätt till kontakt med och besök av sin familj.

Artikel 38

Inget barn under 18 år får användas för direkt deltagande i väpnade konflikter.

Artikel 39

Barnet som blivit offer för vanvård, utnyttjande, försummelse, tortyr, väpnade konflikter eller annan omänsklig behandling har rätt till rehabilitering och social återanpassning som leder till självrespekt och värdighet.

Artikel 40

Barnet, som är anklagat för brott eller blivit dömt för straffbara handlingar, har rätt till en behandling som främjar barnets känsla för värdighet och för andras mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

Artikel 41

Ingenting hindrar att nationella lagar går längre än Barnkonventionen.

Hälsa

Artikel 24

Barnet har rätt till hälso- och sjukvård. Alla länder ska arbeta för att minska spädbarnsdödligheten och bekämpa sjukdomar och undernäring och avskaffa traditionella, hälsofarliga sedvänjor. Gravida och nyblivna mammor har rätt till hälsovård.

Artikel 25

Barn som omhändertagits av myndigheter har rätt till översyn av omvårdnaden.

Artikel 26

Barnet har rätt till social trygghet.

Artikel 27

Barnet har rätt till en dräglig levnadsstandard.

Barnets rätt till utbildning

Utbildning

Artikel 28

Barnet har rätt till gratis grundskoleutbildning.

Artikel 29

Undervisningen bör utveckla respekt för mänskliga rättigheter och fostra i en anda av förståelse, fred, tolerans och vänskap mellan folken.

Information

Artikel 17

Barnet har rätt till information av kulturellt värde och massmedia ska tillgodose språkliga behov hos minoriteter. Barnet ska skyddas mot skadlig information.

Barnets rätt till åsiktsfrihet och deltagande/inflytande

Deltagande

Artikel 12

Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det.

Artikel 13

Barnets rätt till yttrandefrihet och rätt att motta och sprida information.

Artikel 14

Barnets rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet ska respekteras.

Artikel 15

Barnets rätt till förenings- och samlingsfrihet ska respekteras.

Artikel 16

Barnet har rätt till sina hemligheter.

Övriga artiklar i Barnkonventionen

Artikel 4

Konventionsstaterna ska sträva efter att till det yttersta av sina tillgängliga resurser söka förverkliga barnets sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter. När resurserna inte räcker till bör man söka lösningar genom internationellt samarbete.

Artikel 42

De stater som anslutit sig till konventionen åtar sig att göra konventionens bestämmelser och principer allmänt kända bland vuxna och barn.

Artikel 43-45

Bestämmelser om hur alla länder som anslutit sig till konventionen ska arbeta för att förverkliga den. En övervakningskommitté inom FN granskar konventionsstaternas rapporter. FN-organ och frivilligorganisationer kan också delta med information till FN.

Artikel 46-54

Regler om hur stater kan ansluta sig till konventionen och när dessa börjar gälla. Konventionsstater kan inte reservera sig mot artiklar som strider mot konventionens ändamål och syfte.